gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Aanvraag van suppletie-uitkering uit het gemeentefonds voor opsporing en ruiming ontplofbare oorlogsresten in Haarlemmermeer
Portefeuillehouder	Marianne Schuurmans-Wijdeven
Steller	Neil Jordan
Collegevergadering	16 februari 2021
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	2021.0000315

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds aan te vragen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ten behoeve van verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van ontplofbare oorlogsresten in Haarlemmermeer.

2. Samenvatting

Wij willen een financiële bijdrage verkrijgen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van ontplofbare oorlogsresten (OO, voorheen conventionele explosieven, CE). Voor het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds vraagt BZK een raadsbesluit. Wij zullen het verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds met het raadsbesluit indienen bij BZK.

De gemaakte kosten bedragen in totaal € 2.862.547,79 (exclusief BTW). Het gaat daarbij om de tot nu toe bekende en gemaakte kosten tot en met 31 december 2020, die in voorgaande suppletie-aanvragen nog niet waren meegenomen. Maximaal 68% van de gemaakte kosten is terug te krijgen middels een specifieke suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om derden gebruik te kunnen laten maken van de suppletie-uitkering hebben wij met een aantal externe partijen een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Deze partijen betalen de resterende projectkosten (minimaal 32%) voor de opsporings- en ruimingswerkzaamheden.
Wij doen de aanvraag van de suppletie-uitkering uit het gemeentefonds en zijn hier verantwoordelijk voor, op grond van de opgestelde en ondertekende samenwerkingsovereenkomsten, waarin de risico's juridisch en financieel zijn afgedekt. Hierin staat onder andere genoemd dat de suppletie-uitkering een besluit van het ministerie is en vooraf geen garantie kan worden gegeven dat zal worden uitgekeerd. Voor projecten van onszelf wordt de resterende (minimaal) 32% van de explosievenkosten door ons betaald. De dekking is meegenomen in deze projecten.
Alle kosten en dekking inzake de ontplofbare oorlogsresten komen tot uitdrukking in het programma Veiligheid, Beleidsdoel B; het verzekeren van de doelmatige en slagvaardige

hulpverlening op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening, taakveld 1.2 Openbare orde en Veiligheid.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Voor verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van ontplofbare oorlogsresten en werkzaamheden die hierbij uit veiligheidsoverwegingen noodzakelijk zijn, kan een financiële bijdrage worden verkregen door hiervoor een aanvraag met een raadsbesluit in te dienen bij BZK. Deze bijdrage verloopt via een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. De uiterste datum om het verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds in te dienen is 1 april 2021. De totale kosten van de tot en met 31 december 2020 gerealiseerde werkzaamheden zijn nu bekend. Nog niet alle werkzaamheden zijn afgerond en van sommige reeds uitgevoerde werkzaamheden zijn de gemaakte kosten nog niet bekend. Tevens zullen nieuwe projecten en werkzaamheden worden gestart in 2021. Voor 1 april 2022 zal dan ook een nieuw verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds worden ingediend voor de dan bekende kosten en de gemaakte kosten na 31 december 2020, indien de regeling dan nog steeds van kracht is.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Voor een aantal projecten in Haarlemmermeer zijn in 2020 kosten gemaakt in het kader van opsporing en ruiming van OO, of waren de kosten nog niet meegenomen in de vorige aanvragen voor een suppletie-uitkering. De betreffende projecten worden hieronder kort omschreven.

PrimA4a/Stallingsbedrijf Glastuinbouw Nederland (SGN)

Uit historisch onderzoek is gebleken dat ten tijde van de Tweede Wereldoorlog een Duits schijnvliegveld heeft gelegen in het huidige ontwikkelgebied PrimA4a. Om de grond waarop reeds ontwikkeld is en waarop nog ontwikkeld gaat worden, vrij te kunnen geven van explosieven, waren opsporings- en ruimingswerkzaamheden van OO nodig.
Van de verdachte verstoringen die uit detectieonderzoek naar voren zijn gekomen, bleken 43 objecten een bom uit de Tweede Wereldoorlog te betreffen. In 2018 zijn nog drie verdachte objecten geïdentificeerd als vliegtuigbommen. Deze zijn in 2019 geruimd en tot ontploffing gebracht op het strand van Bloemendaal.
Wij hebben toegezegd om SGN tegemoet te komen door het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om als formeel opdrachtgever voor de werkzaamheden te functioneren, zijn wij met SGN een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De opsporings- en ruimingswerkzaamheden zijn inmiddels afgerond. Een deel van de kosten was echter nog niet meegenomen in de vorige aanvraag voor suppletie-uitkering (2020.0000375).

Schenkeveld

Voor de beoordeling of het aanbrengen van funderingspalen voor het tweede deel van de te bouwen tomatenkas veilig kan plaatsvinden, was explosievenonderzoek en trillingsonderzoek nodig. Wij hebben toegezegd om Schenkeveld tegemoet te komen in de kosten door het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om als formeel opdrachtgever voor de werkzaamheden te functioneren, zijn wij met Schenkeveld een samenwerkingsovereenkomst aangegaan.

Schiphol
Uit historisch onderzoek blijkt dat binnen het werkterrein van een aantal bouw- en lopende onderhoudsprojecten op Schiphol zich verdachte objecten kunnen bevinden. Wij hebben met Schiphol Nederland B.V. een overeenkomst afgesloten voor deze bouwprojecten, zodat wij een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds kunnen aanvragen voor de gemaakte kosten in het kader van opsporings- en eventuele ruimingswerkzaamheden van OO (19 januari 2016, 2016.0000880). Bij een aantal projecten heeft detectieonderzoek plaatsgevonden. In 2020 zijn geen daadwerkelijke OO geïdentificeerd en geruimd.

Schiphol Trade Park (STP)
Uit historisch onderzoek is gebleken dat ten tijde van de Tweede Wereldoorlog een Duits schijnvliegveld in de buurt heeft gelegen van het huidige ontwikkelingsgebied Schiphol Trade Park (STP). Om de grond in ontwikkeling te kunnen brengen, is explosievenonderzoek uitgevoerd. Van de verdachte objecten, die uit detectieonderzoek naar voren zijn gekomen, bleek geen van de objecten een OO te betreffen.
Wij hebben toegezegd om de GEM A4 zone west B.V. (de ontwikkelaar van STP) tegemoet te komen door het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om als formeel opdrachtgever voor de werkzaamheden te functioneren, hebben wij met de GEM A4 zone west B.V. elf samenwerkingsovereenkomsten afgesloten (per deelgebied een overeenkomst).

Van der Valk hotel A4
Ten behoeve van de sloop en herbouw van een deel van het hotel is explosievenonderzoek uitgevoerd. Het hotel ligt namelijk in verdacht gebied, naast een voormalig Duits schijnvliegveld uit de Tweede Wereldoorlog. Wij hebben toegezegd om Van der Valk tegemoet te komen door het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om als formeel opdrachtgever voor de werkzaamheden te functioneren, hebben wij met Van der Valk een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Een deel van de kosten was nog niet meegenomen in de vorige aanvraag voor suppletie-uitkering.

Looye Kwekers B.V.
In verband met de uitbreiding van een kas in verdacht gebied te Rijsenhout, heeft in 2019 en 2020 onderzoek naar OO plaatsgevonden. Een deel van het onderzoek loopt nu nog. Wij hebben toegezegd om Looye Kwekers B.V. tegemoet te komen door het aanvragen van een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. Om als formeel opdrachtgever voor de werkzaamheden te functioneren, hebben wij met Looye Kwekers B.V. een samenwerkingsovereenkomst afgesloten.

Fort Aalsmeer
In het kader van renovatie van het fort heeft in 2020 explosievenonderzoek plaatsgevonden. De locatie is verdacht op de aanwezigheid van OO. De kosten voor detectieonderzoek zijn gemaakt door ons. Er zijn geen daadwerkelijke OO aangetroffen.

Algemeen groen
Op diverse locaties in Haarlemmermeer zijn boomstronken verwijderd en nieuwe bomen geplant. Een deel van deze grondwerkzaamheden vond plaats in verdacht gebied, waardoor hieraan voorafgaand explosievenonderzoek moest plaatsvinden. De kosten voor detectieonderzoek zijn gemaakt door ons. Er zijn geen OO aangetroffen.

HOV-Westtangent
In het kader van de aanleg van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) uit Amsterdam naar busstation Schiphol-Noord heeft in 2020 explosievenonderzoek plaatsgevonden. De locatie is verdacht op de aanwezigheid van OO. De kosten voor detectieonderzoek zijn gemaakt door ons. Er zijn geen OO aangetroffen.

Sectorpark
In het kader van de ontwikkeling van een bedrijventerrein in Halfweg heeft in 2020 explosievenonderzoek plaatsgevonden. De locatie is verdacht op de aanwezigheid van OO. De kosten voor detectieonderzoek zijn gemaakt door ons. Er zijn geen OO aangetroffen.

3.3 Wat mag het kosten?
Sinds 1 januari 2015 bestaat de regeling voor gemeenten om middels een raadsbesluit een verzoek in te dienen bij BZK voor een aanvulling op het gemeentefonds van de gemaakte kosten voor verrichte opsporings- en ruimingswerkzaamheden van ontplofbare oorlogsresten tot een maximum van 68%. De gemeenteraad dient daartoe een besluit te nemen. Ieder jaar kan dat tot uiterlijk 1 april. Alleen de daadwerkelijk gemaakte kosten kunnen worden aangedragen.

Voor de aanvulling van 68% van de kosten volstaat de toezending van een gemeenteraadsbesluit. Er hoeft geen verdere onderbouwing overlegd te worden om voor een suppletie in aanmerking te komen omdat in dit raadsbesluit de gemaakte kosten staan vermeld. De gemaakte kosten zijn in onderstaande tabel weergegeven. De bedragen zijn gebaseerd op facturen van de CS-OOO-gecertificeerde (Certificatieschema Opsporen van Ontplofbare Oorlogsresten) opsporingsbedrijven en getroffen maatregelen, welke zijn uitgevoerd in opdracht van ons.

Project detectie- en ruimingswerkzaamheden	**Samenwerkingsovereenkomst of Project van de gemeente zelf**	**Gemaakte kosten t/m 31 dec 2020 (excl. BTW) ***
PrimA4a/SGN	Samenwerkingsovereenkomst met SGN	€ 426.012,13
Schenkeveld	Samenwerkingsovereenkomst met Richard Schenkeveld	€ 11.500,00
Schiphol	Samenwerkingsovereenkomst met Schiphol Nederland BV	€ 586.485,76
Schiphol Trade Park (STP)	Samenwerkingsovereenkomst GEM A4 zone west B.V.	€ 1.122.971,02
Van der Valk hotel A4	Samenwerkingsovereenkomst met Van der Valk	€ 223.514,73
Looye Kwekers B.V.	Samenwerkingsovereenkomst met Looye Kwekers B.V.	€ 149.975,10
Fort Aalsmeer	Project van de gemeente zelf	€ 1.684,80
Algemeen groen	Project van de gemeente zelf	€ 4.693,00
HOV-Westtangent	Project van de gemeente zelf	€ 35.285,00
Sectorpark	Project van de gemeente zelf	€ 300.426,25
Totale kosten aan te vragen suppletie-uitkering uit het gemeentefonds BZK		**€ 2.862.547,79**

** Tot nu toe bekende en gemaakte kosten die in voorgaande suppletie-aanvragen nog niet waren meegenomen*

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De openbare orde en veiligheid tijdens de opsporing en ruiming van OO en de werkzaamheden die daarmee gepaard gaan, vallen onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. De raad is verantwoordelijk voor het vereiste raadsbesluit om de suppletie-uitkering bij BZK aan te kunnen vragen.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

Voor een aantal projecten zijn nog niet alle opsporings- en ruimingswerkzaamheden afgerond of zijn de kosten nog niet bekend. Voor sommige projecten zullen de werkzaamheden nog moeten starten in 2021. Voor 1 april 2022 zal dan ook een nieuw verzoek tot suppletie-uitkering uit het gemeentefonds worden ingediend, indien de regeling dan nog steeds van kracht is.

Collegebesluit Samenwerkingsovereenkomst

Het college heeft op 14 november 2017 besloten om derden (projectontwikkelaars en inwoners) gebruik te kunnen laten maken van de suppletie-uitkering (bommenregeling BZK) door middel van een samenwerkingsovereenkomst met onze gemeente. Daarbij is een modelsamenwerkingsovereenkomst vastgesteld (2017.0064929).

Risico's

Maximaal 68% van de gemaakte kosten is terug te ontvangen middels een suppletie-uitkering uit het gemeentefonds. De partijen met wie wij een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten, betalen de resterende projectkosten (minimaal 32%) voor de opsporings- en ruimingswerkzaamheden. Wij verlenen medewerking aan de aanvraag van de suppletie-uitkering uit het gemeentefonds op grond van de opgestelde en ondertekende samenwerkingsovereenkomsten, waarin de risico's juridisch en financieel zijn afgedekt. Hierin staat onder andere genoemd dat de suppletie-uitkering een besluit van het ministerie is en vooraf geen garantie kan worden gegeven dat zal worden uitgekeerd.

Planning

Voor 1 april 2021 dient de aanvraag bij het Rijk te zijn gedaan. In de meicirculaire van het gemeentefonds wordt bekend gemaakt of de suppletie-uitkering is toegekend. De toegekende suppletie-uitkering wordt via de bevoorschotting van het gemeentefonds uitbetaald aan de gemeente.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad/het college over de voortgang worden geïnformeerd?

De financiële verwerking zal in planning- en control (P&C) producten plaatsvinden. De raad zal per brief worden geïnformeerd over het wel of niet toekennen van de suppletie-uitkering.

4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. Carel Brugman	Marianne Schuurmans-Wijdeven